

การประเมินความปวดในภาวะสมองเสื่อม

สมาคมการศึกษาเรื่องความปวดนานาชาติ

คนที่มีภาวะสมองเสื่อมมีความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับการรักษาอาการปวดเนื่องจากผู้ป่วยจะมีความสามารถในการประเมินอาการปวดและสื่อสารด้วยวาจาจากผู้อื่นลดลงเมื่อการดำเนินโรคสมองเสื่อมมากขึ้นตามลำดับ[3,4] สืบเนื่องจากการประเมินความปวดไม่สามารถเชื่อถือการรายงานด้วยตัวผู้ป่วยที่มีภาวะสมองเสื่อมเองได้ จึงมีการหาวิธีอื่นมาเพื่อช่วยในการประเมินอาการปวดให้ถูกต้อง

การประเมินความปวดในภาวะสมองเสื่อม:รายงานด้วยตนเอง

ทั้งที่ความเที่ยงตรงของการรายงานความปวดด้วยตนเองลดลงเมื่อการดำเนินโรคมากขึ้นแต่วิธีนี้ยังเป็นวิธีที่เหมาะสมในภาวะสมองเสื่อมระยะต้นเนื่องจากผู้ป่วยยังสามารถจำและบรรยายปวดเป็นคำพูดได้[10] ข้อควรระวังในการประเมินคือควรใช้เครื่องมือแบบง่ายเช่น Verbal descriptor scales ควรทวนคำถามและอธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงเครื่องมือวัดความปวด และ ให้ความรู้ผู้ป่วยพอสมควรในการตอบ[10] นอกจากนี้การประเมินผู้ป่วยควรพิจารณาเฉพาะแต่ละคนในเรื่องจิตประสาทบกพร่อง เช่น ความจำเสื่อม ภาวะการเสียการสื่อสารรวมทั้งพัฒนาการทางสติปัญญา ทั้งนี้ควรมีการทดสอบจิตประสาทแบบย่อ ในผู้ป่วยก่อนเมื่อโรคสมองเสื่อมเป็นมากขึ้น ผู้ป่วยจะบอกอาการปวดไม่ได้[7] บุคลากรไม่ควรตัดสินว่าผู้ป่วยไม่ปวดโดยเฉพาะในรายที่สติปัญญาบกพร่องอย่างรุนแรง

การประเมินความปวดในภาวะสมองเสื่อม:เครื่องมือสังเกตพฤติกรรมความปวด

กว่า20ปี ที่ได้มีความพยายามในการพัฒนาเครื่องมือสังเกตความปวดในภาวะสมองเสื่อม เช่น PACSLAC [2], PAIC [1], MOBID2 [6], DOLO-Plus [9], PAINAD [11]) เครื่องมือเหล่านี้มักจะใช้การสังเกต การแสดงออกของใบหน้า การออกเสียง การเคลื่อนไหวของร่างกาย(ดู [5] และ[12])บทรบทวนเครื่องมือสังเกตพฤติกรรมความปวด) การสังเกตความปวดควรใช้เวลาในการสังเกตและทำในขณะที่ผู้ป่วยพักหรือดำเนินชีวิตประจำวันแต่ในผู้ป่วยปวดเรื้อรังอาจไม่แสดงอาการปวด ปัจจุบันจึงมีข้อเสนอแนะให้สังเกตความปวดขณะเคลื่อนไหวหรือเคลื่อนไหว[6]

มีเครื่องมือสังเกตพฤติกรรมความปวดมากมาย แต่ยังไม่ค่อยนำมาใช้ทางคลินิกเนื่องจากขาดแรงจูงใจ ไม่มีเวลา มีความยากในการสังเกตผู้ป่วยขณะให้การดูแล ความไม่แน่ใจในการให้คะแนนและการแปลผลคะแนน อย่างไรก็ตามมีความพยายามที่จะประเมินโดยใช้เครื่องมือกลุ่มนี้ให้เป็นกิจวัตรและเป็นมาตรฐานในคนใช้โรคสมองเสื่อม

การประเมินความปวดในภาวะสมองเสื่อม:การประเมินความปวดโดยอัตโนมัติด้วยระบบวิดีโอ

© Copyright 2017 International Association for the Study of Pain. All rights reserved.

IASP brings together scientists, clinicians, health-care providers, and policymakers to stimulate and support the study of pain and translate that knowledge into improved pain relief worldwide.

การพัฒนาเครื่องตรวจหาความปวดอัตโนมัติขึ้นใหม่ เพื่อช่วยเป็นอุปกรณ์เสริมช่วยคนดูแลผู้ป่วย นับเป็นระบบที่มีความพยายามพัฒนาโดยใช้การวิเคราะห์การแสดงออกทางใบหน้าของผู้ป่วยโดยอัตโนมัติ[8] แม้ว่าระบบดังกล่าวจะน่าทึ่งมากแต่ยังมีอุปสรรคอีกมากในการนำมาใช้ทางคลินิก อย่างไรก็ตามการพัฒนาอย่างรวดเร็วในสาขานี้ ระบบนี้น่าจะมีพร้อมที่จะนำมาใช้ได้ในทศวรรษหน้า

สรุป

- การประเมินผู้ป่วยภาวะสมองเสื่อมควรรู้ทั้งการให้ผู้ป่วยตอบด้วยตนเองและการสังเกตพฤติกรรม เมื่อตัวโรคดำเนินมากขึ้นผู้ดูแลต้องใช้การสังเกตพฤติกรรมเพื่อบ่งชี้ว่ามีความปวด การทดสอบจิตประสาทจะช่วยแนะแนวการเลือกวิธีการประเมินปวดและการรักษาผู้ป่วยแต่ละคน
- การประเมินความปวดโดยใช้การสังเกตพฤติกรรม ควรทำขณะพัก และ เคลื่อนย้ายหรือ ขณะทำกิจวัตรประจำวัน โดยใช้เครื่องมือประเมินพฤติกรรมความปวด
- การนำหลักการประเมินความปวดโดยสังเกตพฤติกรรมควรถูกนำมาใช้เป็นมาตรฐานการดูแลผู้ป่วย
- ในอนาคตเครื่องตรวจหาความปวดอัตโนมัติอาจจะเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยเสริมการประเมินปวดโดยคนดูแลผู้ป่วย

เอกสารอ้างอิง

- [1] Corbett A, Achterberg W, Husebo B, Lobbezoo F, de Vet H, Kunz M, Strand L, Constantinou M, Tudose C, Kappesser J, de Waal M, Lautenbacher S; EU-COST action td 1005 Pain Assessment in Patients with Impaired Cognition, especially Dementia Collaborators: <http://www.cost-td1005.net/>. An international road map to improve pain assessment in people with impaired cognition: the development of the Pain Assessment in Impaired Cognition (PAIC) meta-tool. BMC Neurol. 2014 Dec 10;14:229. doi: 10.1186/s12883-014-0229-5.
- [2] Fuchs-Lacelle S1, Hadjistavropoulos T. Development and preliminary validation of the pain assessment checklist for seniors with limited ability to communicate (PACSLAC). Pain Manag Nurs. 2004 Mar;5(1):37-49.
- [3] Gibson SJ, Lautenbacher S: Pain Perception and Report in Persons with Dementia. In: Lautenbacher S, Gibson SJ (eds): Pain in Dementia. Wolters Kluwer and IASP Press, 2017. pp 43-54.
- [4] Hadjistavropoulos T, Herr K, Prkachin KM, Craig KD, Gibson SJ, Lukas A, Smith JH. Pain assessment in elderly adults with dementia. The Lancet Neurology 2014, 13(12), 1216-1227.
- [5] Herr K, Zwakhalen S, Swafford K. Observation of pain in dementia. Current Alzheimer Research 2017, 14(5), 486-500.
- [6] Husebo BS, Strand LI, Moe-Nilssen R, Husebo SB, Ljunggren AE: Pain in older persons with severe dementia. Psychometric properties of the Mobilization-Observation-Behaviour-Intensity-Dementia (MOBID-2) Pain Scale in a clinical setting. Scand J Caring Sci 2010, 24(2):380- 391.
- [7] Kaasalainen S, Crook J. An exploration of seniors' ability to report pain. Clinical nursing research 2004, 13(3), 199-215.
- [8] Kunz M, Seuss D, Hassan T, Garbas JU, Siebers M, Schmid U, Lautenbacher S. Problems of video-based pain de-tection in patients with dementia: a road map to an interdisciplinary solution. BMC geriatrics 2017, 17(1), 33.
- [9] Lefebvre-Chapiro S. The DOLPLUS 2 scale - evaluating pain in the elderly. European Journal Of Palliative Care. 2001;8:191-194.
- [10] Pautex S, Lautenbacher S: Methods of Assessing Pain and Associated Conditions in Dementia: Self-report Pain Scales. In: Lautenbacher S, Gibson SJ (eds): Wolters Kluwer and IASP Press, 2017. pp. 119-132.
- [11] Warden V, Hurley AC, Volicer L: Development and psychometric evaluation of the Pain Assessment in Advanced Dementia (PAINAD) scale. J Am Med Dir Assoc 2003, 4(1):9-15.
- [12] Zwakhalen S, Herr K, Swafford K. Observational pain tools. In Pain in Dementia, ed. Stephen J Gibson and Stefan Lautenbacher, Wolters Kluwer and IASP Press, 2017

ผู้แต่ง

© Copyright 2017 International Association for the Study of Pain. All rights reserved.

IASP brings together scientists, clinicians, health-care providers, and policymakers to stimulate and support the study of pain and translate that knowledge into improved pain relief worldwide.

Miriam Kunz, PhD
Co-Chair, Global Year Task Force
Department of Medical Psychology and Sociology
University of Augsburg
Augsburg, Germany

Stefan Lautenbacher, PhD
Department of Physiological Psychology
University of Bamberg
Bamberg, Germany

ผู้แปล

ปราณี รัชตตามขยน์นัต ป. ชั้นสูง (วิสัญญีวิทยา) ว.ว.วิสัญญีวิทยา อ.ว. อนุสาขาการระับปวด
ภาควิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ตรวจทาน

แพทย์หญิงลักษมี ชาญเวชช์
เลขาธิการสมาคมการศึกษาเรื่องความปวดแห่งประเทศไทย

เกี่ยวกับสมาคมการศึกษาเรื่องความปวดนานาชาติ (International Association for the Study of Pain®)

IASP เป็นแหล่งชั้นนำที่มีบุคคลหลายอาชีพเพื่อเสนองานวิชาการวิทยาศาสตร์
การปฏิบัติ และการศึกษาในวิชาการด้านความปวด
[เปิดรับสมาชิกสำหรับทุกอาชีพ](#) ที่เกี่ยวข้องในการวิจัย การวินิจฉัย
หรือรักษาความปวด IASP มีสมาชิกมากกว่า 7,000 คนใน 133 ประเทศ 90
สมาคมแห่งประเทศ และ 20 กลุ่มที่สนใจเรื่องเฉพาะด้านของความปวด

ในฐานะของปีสากลแห่งการด้านความปวดของประชากรกลุ่มเปราะบาง IASP มีชุดของเอกสารข้อเท็จจริง (Fact Sheets) ครอบคลุมหัวข้อที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับความปวดของประชากรกลุ่มเปราะบาง เอกสารเหล่านี้ได้รับการแปลเป็นภาษาต่างๆและสามารถดาวน์โหลดได้ฟรี เยี่ยมชม www.iasp-pain.org/globalyear สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม

© Copyright 2017 International Association for the Study of Pain. All rights reserved.

IASP brings together scientists, clinicians, health-care providers, and policymakers to stimulate and support the study of pain and translate that knowledge into improved pain relief worldwide.